

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-25

Diarienummer SLK-2024-01204

Handläggare

Erika Erlingsson

Telefon: 073-217 84 17

E-post: erika.erlingsson@stadsfast.goteborg.se

Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om åtgärder för att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden

1. Stadsfastighetsnämnden anser att motionen är besvarad.
2. Stadsfastighetsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Motionen lyfter fram behovet av att stärka säkerhetsarbetet i Göteborg för att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga inom kommunala verksamheter. Den föreslår tre åtgärder varav stadsfastighetsnämnden ska bedöma en av dessa; om en utredning behövs för att titta på möjligheten att renovera befintliga förskolor för att förbättra säkerheten samt att ta fram nya krav på insyn och på säkerhetsanpassning vid nybyggnation.

Sammanfattningsvis kan åtgärderna som föreslås i motionen förbättra säkerheten för barn och unga. Dock tas nödvändiga säkerhetsanpassningar redan i beaktande både genom befintliga tekniska krav och anvisningar samt funktionsprogrammet för förskola. Därför anses motionen vara besvarad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs stad har i sin budget de senaste åren tydliggjort förväntningar på nämnder och bolag att fortsatt minska administrativa arbetsuppgifter och kostnader.

Stadsfastighetsförvaltningen gör årligen investeringar och reinvesteringar i beståndet. Renoveringar och ombyggnationer kan vara kostsamma och det är viktigt att överväga om de förändringar som görs leder till önskad effekt. Om anpassningar genomförs utan att tillräckliga medel finns för att stödja andra insatser såsom kompetensutveckling eller andra organisatoriska förutsättningar såsom fler resurser i verksamheten riskerar effekten att utebli.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Effektiva åtgärder för att minska övergrepp behöver fokusera på att förändra attityder och beteenden. Ombyggnationer och stärkta rutiner i sig behöver kunna kombineras med andra åtgärder

Barnkonventionen är svensk lag sedan 1 januari 2020 och är en del av den sociala dimensionen. Motionens förslag är i linje med barnkonventionens krav på att alla barn har rätt till skydd mot våld och övergrepp (artikel 19) samt rätt till en trygg och säker miljö i förskolan (artikel 3 och 28). Artikel 3 i barnkonventionen handlar om att barnets bästa ska beaktas i alla beslut och åtgärder som rör barn. I punkt 3 för artikel 3 anges att:

"Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för omvårdnad eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal och lämplighet samt behörig tillsyn."

Detta innebär att länder som har skrivit under barnkonventionen måste se till att verksamheter som arbetar med barn håller en hög kvalitet och att det finns kontroll och tillsyn för att skydda barnets rättigheter. Åtgärder för att säkerställa säkerhet, hälsa och personalens antal och lämplighet behöver beaktas i befintliga verksamheter.

Artikel 16 skyddar barnets rätt till privatliv, familjeliv och hem. Det innebär att åtgärder för att minska risken för övergrepp måste vara balanserade så att de inte inkräktar för mycket på barnets integritet.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna (FSG) den 22 april 2025 samverkan.

Bilagor

1. Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om åtgärder för att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om åtgärder för att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga. Ärendet skickades till förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, socialnämnderna Centrum och Sydväst samt stadsfastighetsnämnden för yttrande. Stadsfastighetsnämnden ska inkomma med svar till stadsledningskontoret senast 2025-04-23.

Beskrivning av ärendet

Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige i Göteborgs Stad om att förhindra sexuella övergrepp mot barn och unga inom kommunala verksamheter. Motionen baseras på rapporterade fall av övergrepp i Sverige, där motionärerna menar att varningssignaler har ignorerats.

Motionen föreslår att en genomlysning av stadens säkerhetsarbete genomförs med fokus på att säkerställa rutiner och arbetssätt som minimerar risken för sexuella övergrepp. Rutiner för privat mobilanvändning, ensamarbete, hantering av digitala verktyg, är exempel på sådant som stärkta rutiner bör omfatta. Även krav på säkerhetsanpassning vid byggnation och renovering av förskolor bör ses över anser motionärerna. Personalen ska utbildas för att tidigt kunna identifiera tecken på sexuella övergrepp och utsatthet bland barn. Kommunfullmäktige föreslås besluta om tre åtgärder som skickats till olika nämnder att yttra sig över. Stadsfastighetsnämnden ska bedöma förslaget att utreda möjligheterna att renovera befintliga förskolor för att förbättra säkerheten samt att ta fram nya krav på insyn och säkerhetsanpassning vid nybyggnation.

Motionärerna föreslår att kommunstyrelsen får, i samverkan med förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, socialnämnderna och stadsfastighetsnämnden, i uppdrag att utreda möjligheterna att renovera befintliga förskolor för att förbättra säkerheten samt att ta fram nya krav på insyn och säkerhetsanpassning vid nybyggnation.

Stadsfastighetsnämnden föreslås anse motionen besvarad utifrån nedan redovisning:

Förskoleförvaltningen har ett funktionsprogram för förskolelokaler som syftar till att säkerställa att nybyggnationer utformas på ett sätt som stöttar barnens lärande och utveckling utifrån styrdokumentet för verksamheten. I programmet framgår målsättningar som ska beaktas och där en viktig princip är att ge barnen rätt till kroppslig och personlig integritet och förutsättningar att utveckla självständighet och tillit till egen förmåga. I programmet lyfts även förskolenämndens (huvudmannens) tillsynsansvar fram som innebär en skyldighet att bevaka så att barnet inte skadas i verksamheten.

Det är ett dilemma att balansera barns säkerhet utifrån ett riskperspektiv utan att göra inskränkningar på den personliga integriteten. Funktionsprogrammet lyfter fram vikten av att det i varje lokal skapas möjlighet till visuell kontakt med närliggande rum, samtidigt som programmet tydliggör att integritet vid skötbord och WC ska beaktas, där avskildhet respekteras vid toalettbesök.

Rumsfunktionsprogrammet, ett styrande dokument som kompletterar funktionsprogrammet, används till nybyggnations- och till viss del i renoveringsprojekts

rumsfunktioner. I det framgår att alla dörrar ska ha glaspartier, med undantag för förråd samt toaletter där det av säkerhets, hygien samt integritetsskäl bedöms olämpligt.

Även vid renoveringar analyseras och beaktas ombyggnationer därmed utifrån perspektivet att värna barns integritet. Det görs i möjligaste mån utifrån lokalens beskaffenhet samt inom rimliga ekonomiska gränser. Det är exempelvis inte alltid möjligt att rent byggnadstekniskt tillhandahålla lösningar i gamla lokaler.

Stadsfastighetsförvaltningen bedömer att funktionsprogrammet för förskola, som tagits fram tvärprofessionellt, beaktar lokalernas utformning ur flera väsentliga perspektiv, bland annat barns integritet och säkerhet. Förvaltningen bedömer därmed att någon särskild utredning inte krävs utan att frågan redan omhändertas inom ordinarie lokalförsörjningsprocesser. motionen anses därmed vara besvarad.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att befintliga arbetsprocesser för nybyggnationer och renoveringar av förskolor beaktar barns säkerhet och integritet på ett tillräckligt ändamålsenligt sätt och att någon särskild utredning därmed inte bör genomföras.

Maria Hagberg

Martin Blixt

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör